

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و
نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه
متعلق به دانشگاه رازی است.

دانشکده علوم اجتماعی
گروه علوم سیاسی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته‌ی علوم سیاسی

عنوان پایان نامه

هویت و سیاست خارجی ترکیه پس از جنگ سرد

استاد راهنما:

دکتر قدرت احمدیان

استاد مشاور:

دکتر فرهاد دانش‌نیا

نگارش:

مسعود هاشمی

اسفند ماه ۱۳۹۱

تقدیم

بمشکر از تمامی عزیزان و بزرگوارانی که در تمامی مراحل انجام این پایان نامه مرا همراهی و راهنمایی نموده، بویژه جناب آقای دکتر قدرت احمدیان و جناب آقای دکتر فرهاد دانش نیا.

همچنین در اینجا لازم می دانم که از کلیه اساتید گروه علوم سیاسی بویژه جناب آقای دکتر ابوالفتحی مدیر محترم گروه تشکر و قدردانی خود را ابراز دارم.

تقدیم بہ:

فرزند دلہندم

امیر

چکیده

هویت متکثر (اسلام، ملیت، تاریخ) در ترکیه باعث بوجود آمدن گفتمان‌های متعارض (اسلام‌گرایی، غرب‌گرایی، نوع‌ثمانی‌گرایی) در سیاست خارجی ترکیه پس از جنگ سرد شده است که با جهت‌گیریهای متفاوتی که این گفتمان‌ها در سیاست خارجی ترکیه داشته‌اند باعث شناور شدن سیاست خارجی این کشور در این دوره شده‌اند، چرا که گفتمان اسلام‌گرایی که برای ترکیه هویت اسلامی قائل بود معتقد بود که ترکیه باید در جهت توسعه و گسترش روابط با کشورهای اسلامی و دوری از کشورهای غربی گام بردارد، گفتمان غرب‌گرایی با توجه به هویت ناشی از ملیت‌گرایی یا ناسیونالیسم آتاتورکی که برای ترکیه قائل بود معتقد بود که ترکیه یک کشور اروپایی است و هیچ ربطی به جهان اسلام ندارد در نتیجه باید در جهت اروپایی شدن و غربی شدن و عدم توسعه روابط با کشورهای اسلامی حرکت کند، گفتمان نوع‌ثمانی‌گرایی با توجه به هویت تاریخی که برای ترکیه قائل است و آن را وارث یک امپراتوری چندملیتی و چندقومیتی می‌داند معتقد است که ترکیه در عین توجه و گسترش روابط با کشورهای اسلامی باید روابط خود را با غرب نیز گسترش دهد. بنابراین پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بین هویت متکثر و متعارض بودن گفتمان‌های سیاست خارجی ترکیه پس از جنگ سرد رابطه وجود دارد.

کلید واژه ها : اسلام، اسلام‌گرایی، تاریخ، ترکیه، سیاست خارجی، غرب‌گرایی، ملیت، نوع‌ثمانی‌گرایی، هویت

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات پژوهش	
۱-۱- طرح مسئله.....	۲
۲-۱- پیشینه و ادبیات موضوع.....	۳
۳-۱- سؤال اصلی تحقیق.....	۹
۴-۱- فرضیه اصلی تحقیق.....	۹
۵-۱- متغیرها.....	۱۰
۶-۱- روش تحقیق یا روش آزمون فرضیه اصلی.....	۱۰
۷-۱- مفروض تحقیق.....	۱۱
۸-۱- محدودیت‌ها و محدوده پژوهش.....	۱۱
۹-۱- اهداف پژوهش.....	۱۱
۱۰-۱- علل انتخاب موضوع.....	۱۲
۱۱-۱- سازماندهی مطلب پژوهش.....	۱۲

فصل دوم: رویکردهای نظری به سیاست خارجی و چارچوب نظری پژوهش

مقدمه.....	۱۴
۱-۲- بررسی جایگاه سیاست خارجی در نظریه‌های خردگرائی روابط بین‌الملل.....	۱۶
۱-۱-۲- رئالیسم و سیاست خارجی عقلانی (مدل عقل‌گرائی سیاست خارجی).....	۱۷
۲-۱-۲- نورئالیسم.....	۲۱
۳-۱-۲- لیبرالیسم (مدل تکثرگرایانه سیاست خارجی).....	۲۲
۴-۱-۲- نولیبرالیسم (نهادگرایی نولیبرال).....	۲۶
۲-۲- نظریه سازه‌نگاری.....	۲۷
۱-۲-۲- هستی‌شناسی.....	۲۹
۱-۱-۲-۲- هنجارها.....	۲۹
۲-۱-۲-۲- هویت.....	۳۰
۳-۱-۲-۲- ساختار - کارگزار.....	۳۳
۲-۲-۲- معرفت‌شناسی.....	۳۴
۳-۲-۲- مفروضه‌های اساسی سازه‌نگاری.....	۳۴
۴-۲-۲- دیدگاه‌های مختلف سازه‌نگاران در باب تأثیر قواعد و هنجارها در تکوین هویت و	
منافع.....	۳۷

۳۷	۲-۲-۴-۱- سازه‌انگاران سیستمی.....
۳۷	۲-۲-۴-۲- سازه‌انگاران سطح واحد.....
۳۸	۲-۲-۴-۳- سازه‌انگاران کل‌گرا.....
۳۸	۲-۲-۵- اندیشمندان و متفکران برجسته سازه‌انگاری.....
۳۸	۲-۲-۵-۱- الکساندر ونت.....
۴۰	۲-۲-۵-۲- جان راگی.....
۴۰	۲-۲-۵-۳- فردریش کراتو چویل.....
۴۱	۲-۲-۵-۴- نیکلاس اونف.....
۴۲	۲-۲-۵-۵- پیتر کاتزنشتاین.....
۴۳	۲-۲-۵-۶- تاهامو.....
۴۳	۲-۲-۶- سازه‌انگاری و سیاست خارجی.....
۴۷	۲-۳- اندیشه‌های ونت در مورد هویت و تأثیر آن بر سیاست خارجی.....
۵۰	نتیجه‌گیری.....

فصل سوم: تکثر هویتی در ترکیه

۵۲	مقدمه.....
۵۲	۳-۱- هویت اسلامی.....
۵۴	۳-۱-۱- سیرتاریخی اسلام در ترکیه.....
۵۷	۳-۱-۲- اسلام در ترکیه امروز.....
۵۸	۳-۱-۲-۱- حنفی‌ها.....
۵۹	۳-۱-۲-۲- شافعی‌ها.....
۶۰	۳-۱-۲-۳- علوی‌ها.....
۶۱	۳-۱-۲-۴- شیعیان.....
۶۱	۳-۱-۳- شاخص‌های هویت مذهبی در ترکیه.....
۶۲	۳-۱-۳-۱- مساجد در ترکیه.....
۶۳	۳-۱-۳-۲- احیاء شعائر اسلامی در عرصه اجتماع ترکیه.....
۶۴	۳-۱-۳-۳- حجاب در ترکیه.....
۶۶	۳-۱-۳-۴- طریقتها.....
۶۷	۳-۱-۳-۴-۱- طریقت نقشبندیه.....
۶۹	۳-۱-۳-۴-۲- طریقت بکتاشیه.....

- ۷۰ ..... ۳-۱-۳-۴-۳- طریقت مولویه
- ۷۱ ..... ۳-۱-۳-۴-۴- طریقت تیجانیه
- ۷۲ ..... ۳-۱-۳-۴-۵- طریقت سلیمان جی
- ۷۲ ..... ۳-۱-۳-۵- حرکت‌ها و جنبش‌های اسلامی ترکیه
- ۷۳ ..... ۳-۱-۳-۵-۱- جنبش ملی گروه
- ۷۴ ..... ۳-۱-۳-۵-۲- جنبش حیدرباش
- ۷۶ ..... ۳-۱-۳-۵-۳- اتحادیه جماعات اسلامی
- ۷۷ ..... ۳-۱-۳-۶- حاجیان ترکیه
- ۷۸ ..... ۳-۱-۳-۷- بنیادها و انجمن‌ها و شرکت‌های اقتصادی اسلامی
- ۸۲ ..... ۳-۱-۳-۸- رسانه‌ها، انتشارات و مراکز فرهنگی اسلامی
- ۸۴ ..... ۳-۱-۳-۹- مدارس امام خطیب
- ۸۶ ..... ۳-۲- هویت ملیت‌گرا (ناسیونالیسم)
- ۸۷ ..... ۳-۲-۱- ملت
- ۸۸ ..... ۳-۲-۲- ملیت
- ۸۹ ..... ۳-۲-۳- ناسیونالیسم
- ۹۱ ..... ۳-۲-۴- ناسیونالیسم ترک، پان ترکیسم، پان تورانیسم
- ۹۱ ..... ۳-۲-۴-۱- ناسیونالیسم ترک
- ۹۳ ..... ۳-۲-۴-۲- پان ترکیسم
- ۹۳ ..... ۳-۲-۴-۲-۱- سیر تاریخی پان ترکیسم در ترکیه
- ۹۶ ..... ۳-۲-۴-۳- پان تورانیسم
- ۹۷ ..... ۳-۲-۵- ناسیونالیسم در جهان
- ۹۸ ..... ۳-۲-۶- ناسیونالیسم در ترکیه
- ۹۹ ..... ۳-۲-۷- شاخص‌های هویت ملیت‌گرایی در ترکیه
- ۱۰۰ ..... ۳-۲-۷-۱- مصطفی کمال پاشا (آتاتورک)
- ۱۰۲ ..... ۳-۲-۷-۱-۱- ایدئولوژی کمالیسم
- ۱۰۲ ..... ۳-۲-۷-۱-۲- سکولاریسم
- ۱۰۴ ..... ۳-۲-۷-۱-۳- الغای سیستم خلافت دینی
- ۱۰۵ ..... ۳-۲-۷-۱-۴- حذف دین اسلام به عنوان مذهب رسمی کشور
- ۳-۲-۷-۱-۵- حذف کلیه قوانین اسلامی شرعی و جایگزین کردن قوانین غربی - عرفی به جای آن

- ۱۰۷.....۳-۲-۷-۱-۶- تخریب و نابودی مسجدها و مکانهای مذهبی.....
- ۱۰۷.....۳-۲-۷-۱-۷- تغییر پوشش.....
- ۱۰۸.....۳-۲-۷-۱-۸- غیردینی کردن تعلیم و تربیت.....
- ۱۰۸.....۳-۲-۷-۱-۹- مقابله با طریقتها.....
- ۱۰۹.....۳-۲-۷-۱-۱۰- تغییر تلاوت قرآن و اذان و نماز خواندن از عربی به ترکی.....
- ۱۱۰.....۳-۲-۷-۱-۱۱- تغییر کتب درسی.....
- ۱۱۰.....۳-۲-۷-۱-۱۲- تغییر تقویم اسلامی به تقویم گریگوری.....
- ۱۱۱.....۳-۲-۷-۱-۱۳- مبارزه با بروزاجتماعی و سیاسی مراسمهای مذهبی
(نمازهای جمعه و جشنهای اعیاد مذهبی).....
- ۱۱۱.....۳-۲-۷-۱-۱۴- تغییر خط و الفبا.....
- ۱۱۳.....۳-۲-۷-۱-۱۵- همسان سازی قومیتی.....
- ۱۱۵.....۳-۲-۷-۱-۱۶- سرود ملی ترکیه.....
- ۱۱۶.....۳-۲-۸- ضیاء گوک آلپ (ایدئولوگ ناسیونالیسم ترک).....
- ۱۱۹.....۳-۲-۹- نهادها و سازمانهای سکولار.....
- ۱۱۹.....۳-۲-۹-۱- ارتش.....
- ۱۲۲.....۳-۲-۹-۲- گروه کاری غرب.....
- ۱۲۲.....۳-۲-۹-۳- دادگاه قانون اساسی.....
- ۱۲۳.....۳-۲-۹-۴- شورای امنیت ملی.....
- ۱۲۴.....۳-۲-۹-۵- سازمان دیانت ترکیه.....
- ۱۲۶.....۳-۳- هویت تاریخی.....
- ۱۲۷.....۳-۳-۱- تاریخ امپراطوری عثمانی.....
- ۱۳۵.....۳-۳-۲- شاخصهای هویت تاریخی.....
- ۱۳۵.....۳-۳-۲-۱- مذاهب، اقوام و نژادهای مختلف.....
- ۱۳۵.....۳-۳-۲-۱-۱- مسیحیان.....
- ۱۳۷.....۳-۳-۲-۱-۲- یهودیان.....
- ۱۳۷.....۳-۳-۲-۱-۳- آلبانیاییها.....
- ۱۳۸.....۳-۳-۲-۱-۴- اعراب.....
- ۱۳۸.....۳-۳-۲-۱-۵- آشوریها.....
- ۱۳۸.....۳-۳-۲-۱-۶- آذربایجانیها.....
- ۱۳۸.....۳-۳-۲-۱-۷- بوسنیاییها.....

۱۳۸.....	۳-۳-۲-۱-۸- بلغارها.
۱۳۹.....	۳-۳-۲-۱-۹- سرکاسینسها.
۱۳۹.....	۳-۳-۲-۱-۱۰- داغستانی.
۱۳۹.....	۳-۳-۲-۱-۱۱- تاتارهای کریمه.
۱۳۹.....	۳-۳-۲-۱-۱۲- گرجیها.
۱۴۰.....	۳-۳-۲-۱-۱۳- یونانیها.
۱۴۰.....	۳-۳-۲-۱-۱۴- قزاقها.
۱۴۰.....	۳-۳-۲-۱-۱۵- کردها.
۱۴۰-۳-۲-۲-۳-۳.....	شهرها و بناهای تاریخی (مساجد، کلیساها، موزهها و نشانهها (پرچم)) ...
۱۴۱.....	۳-۳-۲-۲-۱- استانبول.
۱۴۲.....	۳-۳-۲-۲-۲- بنای تاریخی ایاصوفیه.
۱۴۲.....	۳-۳-۲-۲-۳- مسجد سلیمانیه.
۱۴۲.....	۳-۳-۲-۲-۴- مسجد فاتح.
۱۴۳.....	۳-۳-۲-۲-۵- کلیساهای مهم و تاریخی ترکیه.
۱۴۳.....	۳-۳-۲-۲-۶- موزه روملی حصارک و یا دژ اروپائی.
۱۴۳.....	۳-۳-۲-۲-۷- موزه هنرهای اسلامی ترکیه.
۱۴۴.....	۳-۳-۲-۲-۸- موزه نظامی.
۱۴۴.....	۳-۳-۲-۲-۹- منطقه تاریخی آرناتکوی.
۱۴۴.....	۳-۳-۲-۲-۱۰- برج تاریخی گالاتا.
۱۴۴.....	۳-۳-۲-۲-۱۱- کاخ توپ کاپی.
۱۴۴.....	۳-۳-۲-۲-۱۲- کاخ آینالی کاواک.
۱۴۵.....	۳-۳-۲-۳- پرچم ترکیه.
۱۴۶.....	۳-۳-۳- اقلیت‌های ترک زبان و مسلمان و آثار و بناهای تاریخی اسلامی در کشورهای قبلاً بخشی از امپراطوری عثمانی بوده‌اند.
۱۴۶.....	۳-۳-۱- بلغارستان.
۱۴۶.....	۳-۳-۱-۱- اقلیت ترک زبان در بلغارستان.
۱۴۷.....	۳-۳-۱-۲- بناهای تاریخی اسلامی در بلغارستان.
۱۴۷.....	۳-۳-۲- یونان.
۱۴۸.....	۳-۳-۳- صربستان.
۱۴۹.....	۳-۳-۱-۳- اقلیت مسلمان صربستان.

۱۴۹.....	۳-۳-۳-۲- آثار بناهای تاریخی اسلامی در صربستان.....
۱۵۰.....	۳-۳-۴- آلبانی.....
۱۵۰.....	۳-۳-۴-۱- مسلمانان در آلبانی.....
۱۵۱.....	۳-۳-۴-۲- بناهای تاریخی اسلامی در آلبانی.....
۱۵۱.....	۳-۳-۵- رومانی.....
۱۵۱.....	۳-۳-۵-۱- اقلیت ترک زبان مسلمان در رومانی.....
۱۵۲.....	۳-۳-۵-۲- آثار و بناهای تاریخی اسلامی در رومانی.....
۱۵۲.....	۳-۳-۶- بوسنی و هرزگوین.....
۱۵۳.....	۳-۳-۶-۱- مسلمانان در بوسنی و هرزگوین.....
۱۵۴.....	۳-۳-۶-۲- آثار و بناهای تاریخی اسلامی در بوسنی و هرزگوین.....
۱۵۵.....	۳-۳-۷- عراق.....
۱۵۶.....	۳-۳-۸- اقلیت ترک زبان در سوریه.....
۱۵۷.....	۳-۳-۴- جنبش فتح الله گولن.....
۱۵۹.....	۳-۳-۴-۱- طریقت نوجو.....
۱۶۱.....	۳-۳-۴-۲- ویژگی‌های شخصیتی فتح الله گولن.....
۱۶۲.....	۳-۳-۴-۳- وجوه اهمیت جنبش فتح الله گولن.....
۱۶۲.....	۳-۳-۴-۴- اهداف اصلی جنبش گولن.....
۱۶۳.....	۳-۳-۴-۵- دیدگاهها و عملکرد فتح الله گولن در سطح ملی و بین‌المللی.....
۱۶۳.....	۳-۳-۴-۵-۱- دیدگاههای گولن در زمینه آموزش.....
	۳-۳-۴-۵-۲- دیدگاهها و عملکرد گولن در زمینه موضوعات سیاسی
۱۶۴.....	(ملی و بین‌المللی).....
	۳-۳-۴-۵-۱-۲- دیدگاههای گولن در زمینه سیاست
۱۶۴.....	داخلی و خارجی ترکیه.....
	۳-۳-۴-۵-۲-۲- دیدگاههای گولن در مورد منطق گفتگو
۱۶۵.....	مدارا و تسامح در آن.....
۱۶۶.....	۳-۳-۴-۶- دیدگاه گولن در مورد مذهب و جهان اسلام.....
۱۶۶.....	۳-۳-۴-۷- دیدگاه گولن در مورد مسئله حجاب.....
۱۶۷.....	۳-۳-۴-۸- دیدگاه گولن درباره غرب و جهانی شدن.....
۱۶۷.....	۳-۳-۴-۹- دیدگاه گولن در مورد مسلمانان فلسطین و انتفاضه.....
۱۶۸.....	۳-۳-۴-۱۰- دیدگاه گولن در مورد آمریکا.....

۱۶۸.....	۱۱-۴-۳-۳- دیدگاه گولن در رابطه با ایران.....
۱۶۸.....	۱۲-۴-۳-۳- اسلام گرایی سیاسی در اندیشه گولن.....
۱۷۱.....	نتیجه گیری.....

فصل چهارم: گفتمان های سیاست خارجی ترکیه پس از جنگ سرد

۱۷۴.....	مقدمه.....
۱۷۴.....	۱-۴- گفتمان اسلام گرایی.....
۱۷۵.....	۱-۱-۴- تاریخچه اسلام گرایی در عرصه سیاسی ترکیه.....
۱۸۴.....	۲-۱-۴- انواع گروه های اسلام گرا در ترکیه.....
۱۸۵.....	۱-۲-۱-۴- اسلام گرایان رادیکال و انقلابی.....
۱۸۶.....	۲-۲-۱-۴- اسلام گرایان دموکرات.....
۱۸۷.....	۳-۲-۱-۴- محافظه کاران رادیکال.....
۱۸۷.....	۳-۱-۴- افراد برجسته گفتمان اسلام گرایی.....
۱۸۸.....	۱-۳-۱-۴- نجم الدین اربکان.....
۱۹۳.....	۲-۳-۱-۴- رجائی کوتان.....
۱۹۶.....	۴-۱-۴- احزاب اسلام گرا در ترکیه پس از جنگ سرد.....
۱۹۶.....	۱-۴-۱-۴- حزب رفاه.....
۱۹۷.....	۱-۱-۴-۱-۴- تاریخچه حزب رفاه.....
۲۰۲.....	۲-۱-۴-۱-۴- ایدئولوژی حزب رفاه.....
۲۰۴.....	۲-۴-۱-۴- حزب فضیلت.....
۲۰۵.....	۱-۲-۴-۱-۴- تاریخچه حزب فضیلت.....
۲۰۸.....	۲-۲-۴-۱-۴- ایدئولوژی و آرمان های سیاسی حزب فضیلت.....
۲۱۰.....	۳-۴-۱-۴- حزب سعادت.....
۲۱۱.....	۱-۳-۴-۱-۴- تاریخچه حزب سعادت.....
۲۱۱.....	۲-۳-۴-۱-۴- ایدئولوژی و آرمان های حزب سعادت.....
۲۱۲.....	۴-۴-۱-۴- جهت گیری سیاست خارجی گفتمان اسلام گرایی.....
۲۱۴.....	۱-۴-۴-۱-۴- سفر اربکان به ایران و توسعه روابط بین دو کشور در این دوره.....
۲۱۷.....	۲-۴-۴-۱-۴- سفر اربکان به لیبی.....
۲۱۸.....	۳-۴-۴-۱-۴- تشکیل گروه D8.....
۲۱۸.....	۴-۴-۴-۱-۴- رابطه با غرب و اسرائیل.....

۲-۴- گفتمان غرب‌گرائی.....	۲۲۱
۱-۲-۴- تاریخچه غرب‌گرائی در ترکیه.....	۲۲۱
۲-۲-۴- شخصیت‌های برجسته گفتمان غرب‌گرائی پس از جنگ سرد.....	۲۳۰
۱-۲-۲-۴- سلیمان دمیرل.....	۲۳۰
۲-۲-۲-۴- تانسو چیللر.....	۲۳۳
۳-۲-۲-۴- مسعود ییلماز.....	۲۳۴
۴-۲-۲-۴- بلنت اجویت.....	۲۳۶
۳-۲-۴- احزاب غرب‌گرا در سیاست خارجی ترکیه پس از جنگ سرد.....	۲۳۹
۱-۳-۲-۴- لائیک‌ها لیبرال.....	۲۴۰
۱-۱-۳-۲-۴- حزب مام میهن.....	۲۴۱
۱-۱-۱-۳-۲-۴- تاریخچه حزب مام میهن (وطن مادر).....	۲۴۲
۲-۱-۱-۳-۲-۴- اهداف و آرمان‌های سیاسی حزب مام میهن.....	۲۴۳
۲-۱-۳-۲-۴- حزب راه راست.....	۲۴۳
۱-۲-۱-۳-۲-۴- تاریخچه حزب راه راست.....	۲۴۴
۲-۲-۱-۳-۲-۴- اهداف و آرمان‌های سیاسی حزب راه راست.....	۲۴۵
۲-۳-۲-۴- کمالیست‌های افراطی.....	۲۴۵
۱-۲-۳-۲-۴- حزب دموکراتیک چپ.....	۲۴۶
۱-۱-۲-۳-۲-۴- تاریخچه حزب دموکراتیک چپ.....	۲۴۶
۲-۱-۲-۳-۲-۴- اهداف و آرمان‌های سیاسی حزب دموکراتیک چپ.....	۲۴۸
۲-۲-۳-۲-۴- حزب جمهوری خواه خلق.....	۲۴۹
۱-۲-۲-۳-۲-۴- تاریخچه حزب جمهوری خواه خلق.....	۲۴۹
۲-۲-۲-۳-۲-۴- اهداف و آرمان‌های سیاسی حزب جمهوری خواه خلق.....	۲۵۱
۴-۲-۴- جهت‌گیری گفتمان غرب‌گرائی در سیاست خارجی ترکیه پس از جنگ سرد.....	۲۵۳
۱-۴-۲-۴- روابط ترکیه با ایران در زمان حاکمیت گفتمان غرب‌گرایی.....	۲۵۶
۱-۱-۴-۲-۴- تنش‌های ناشی از منازعات ایدئولوژیک.....	۲۵۸
۲-۱-۴-۲-۴- تنش‌های ناشی از ناسیونالیسم کردی.....	۲۶۴
۳-۱-۴-۲-۴- تنش‌های ناشی از رقابت ایران و ترکیه بر سر نفوذ در آسیای مرکزی و قفقاز.....	۲۶۶

۲۶۸.....	۲-۴-۲-۴- روابط ترکیه با سوریه در زمان حاکمیت غرب گرایان.....
۲۷۲.....	۳-۴-۲-۴- روابط ترکیه با عراق در زمان حاکمیت غرب گرایان.....
۲۷۳.....	۱-۳-۴-۲-۴- سیاست‌های ترکی سازی در شمال عراق.....
۲۷۴.....	۲-۳-۴-۲-۴- ادعای ارضی ترکیه نسبت به شمال عراق.....
۲۷۵.....	۴-۴-۲-۴- روابط ترکیه با آمریکا در زمان حاکمیت غرب گرایان.....
۲۸۰.....	۵-۴-۲-۴- روابط ترکیه با اتحادیه اروپا در زمان حاکمیت غرب گرایان.....
۲۸۶.....	۶-۴-۲-۴- روابط ترکیه با اسرائیل در زمان حاکمیت غرب گرایان بر سیاست خارجی ترکیه ...
۲۸۸.....	۱-۶-۴-۲-۴- پیمان نظامی - امنیتی ترکیه و اسرائیل.....
۲۹۰.....	۲-۶-۴-۲-۴- روابط اقتصادی، تجاری و صنعتی.....
۲۹۱.....	۷-۴-۲-۴- روابط ترکیه با آسیای مرکزی و قفقاز.....
۲۹۷.....	۸-۴-۲-۴- روابط ترکیه با روسیه در زمان حاکمیت غرب گرایان.....
۳۰۰.....	۳-۴- گفتمان نوعثمان گرائی در عرصه سیاسی جمهوری ترکیه.....
۳۰۱.....	۱-۳-۴- تفاوت عثمانی گرائی با نوعثمانی گرائی.....
۳۰۳.....	۲-۳-۴- مؤلفه‌های اساسی نوعثمانی گرائی.....
۳۰۹.....	۳-۳-۴- تاریخچه نوعثمانی گرائی.....
۳۱۶.....	۴-۳-۴- شخصیت‌های برجسته گفتمان نوعثمانی گرائی پس از جنگ سرد.....
۳۱۷.....	۱-۴-۳-۴- رجب طیب اردوغان.....
۳۲۴.....	۲-۴-۳-۴- عبدالله گل.....
۳۲۹.....	۳-۴-۳-۴- احمد داود اوغلو.....
۳۳۹.....	۵-۳-۴- احزاب نوعثمانی گرا در سیاست خارجی ترکیه.....
۳۴۰.....	۱-۵-۳-۴- حزب عدالت و توسعه.....
۳۴۲.....	۱-۱-۵-۳-۴- تاریخچه حزب عدالت و توسعه.....
۳۴۵.....	۲-۱-۵-۳-۴- ایدئولوژی حزب عدالت و توسعه.....
۳۴۵.....	۱-۲-۱-۵-۳-۴- لیبرالیسم اقتصادی.....
۳۴۶.....	۲-۲-۱-۵-۳-۴- اسلام اجتماعی.....
۳۴۸.....	۳-۲-۱-۵-۳-۴- دموکراسی محافظه کار.....
۳۵۱.....	۶-۳-۴- جهت گیری سیاست خارجی گفتمان نوعثمانی گرائی.....
۳۵۹.....	۱-۶-۳-۴- ایران.....
۳۷۱.....	۲-۶-۳-۴- سوریه.....
۳۷۸.....	۳-۶-۳-۴- عراق.....

۳۸۵	..... ۴-۶-۳-۴ آمریکا
۳۹۱	..... ۵-۶-۳-۴ روابط ترکیه با اتحادیه اروپا
۴۰۰	..... ۶-۶-۳-۴ اسرائیل
۴۱۰	..... ۷-۶-۳-۴ روابط ترکیه با آسیای مرکزی و قفقاز
۴۱۱	..... ۱-۷-۶-۳-۴ تاجیکستان
۴۱۱	..... ۲-۷-۶-۳-۴ ارمنستان
۴۱۵	..... ۳-۷-۶-۳-۴ گرجستان
۴۱۶	..... ۴-۷-۶-۳-۴ آذربایجان
۴۱۸	..... ۸-۶-۳-۴ روسیه
۴۲۵	..... نتیجه‌گیری فصل چهارم

فصل پنجم: نتیجه‌گیری

۴۲۸	..... نتیجه‌گیری
۴۳۶	..... فهرست منابع

فهرست جداول و نمودارها

صفحه	عنوان
۱۶	نمودار ۱-۲- تقسیم بندی نظریه‌های روابط بین‌الملل بر اساس نگاه آنها به جهان و مسائل معرفت شناسی ..
۲۵	نمودار ۲-۲- اثر بخش های غیردولتی بر سیاست خارجی در نظریه لیبرالیسم.....
۴۵	نمودار ۳-۲- وضعیت و فرآیند تصمیم‌گیری دولتها در کنش با یکدیگر در نظریه سازه‌انگاری.....
۴۷	نمودار ۴-۲- مقایسه تئوری‌های رقیب در روابط بین‌الملل.....
۴۸	نمودار ۵-۲- پیوند هویت و سیاست خارجی از نظر ونت.....
۴۹	نمودار ۶-۲- نسبت بین هویت و سیاست خارجی ترکیه در چارچوب نگاه ونت به هویت و تاثیر آن بر سیاست خارجی.....
۷۶	جدول ۱-۳- احزاب جنبش ملی گروش (جنبش دیدگاه ملی).....
۷۸	جدول ۲-۳- آمار حاجیان ترکیه در سال‌های مختلف.....
۱۳۳	نقشه ۳-۳- وضعیت امپراتوری عثمانی در قرن شانزدهم (اوج عظمت و اقتدار).....
۱۳۴	نقشه ۴-۳- روند زوال امپراتوری عثمانی (۱۹۱۴-۱۶۹۹).....
۲۸۴	جدول ۳-۴- مبادلات تجاری ترکیه و اتحادیه اروپا پس از پیوستن ترکیه به اتحادیه گمرکی.....
۳۵۷	نمودار ۴-۴- مبادلات تجاری ترکیه بامناطق مختلف دنیا در زمان حاکمیت نوعثمانی‌گرایان.....
۴۳۵	جدول ۱-۵- نسبت بین هویت متکثر و گفتمان‌های سیاست خارجی ترکیه پس از جنگ سرد.....

فصل اوّل

کلیات پژوهش